

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA.410.018.07.2020

Pan
Jacek Szczotka
Prezes Zarządu
Ochotniczej Straży Pożarnej
w Zwardoniu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/035 - Funkcjonowanie krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Ochotnicza Straż Pożarna w Zwardoniu ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jacek Szczotka, od dnia 27 lutego 2016 r. (akta kontroli str. 2)
Zakres przedmiotowy kontroli	Regulacje prawne i organizacja funkcjonowania jednostki OSP. Wyposażenie jednostki OSP oraz wyposażenie i wyszkolenie ratowników.
Okres objęty kontrolą	Od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia zakończenia kontroli w 2020 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	1. Magdalena Śleziak, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/247/2020 z 2 stycznia 2020 r. (akta kontroli str. 1)

¹ Dalej „OSP w Zwardoniu”, lub „OSP”.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: „ustawa o NIK”.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

NIK pozytywnie ocenia organizację funkcjonowania i wyposażenia, jak i wyszkolenia OSP w Zwardoniu.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Wyposażenie jednostki OSP i ratowników oraz ich wyszkolenie pozwalało na skuteczne prowadzenie działań ratowniczych zadeklarowanych w zawartym porozumieniu w sprawie włączenia jednostki do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego⁴. Wszyscy ratownicy posiadali aktualne badania lekarskie dopuszczające ich do udziału w działaniach ratowniczych, byli ubezpieczeni oraz ukończyli szkolenie pożarnicze na poziomie podstawowym, a ich wiek nie przekraczał limitu określonego w art. 19 ust. 1b ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej⁵. Ratownicy spełniali również standardy przeszkolenia m.in. w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy, ratownictwa technicznego, dowódcy i naczelnika, określone przez Komendanta Głównego PSP w Analizie potencjału ratowniczego ochotniczych straży pożarnych włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego⁶.

Remiza i znajdujące się w niej wyposażenie ratowników oraz wyposażenie jednostki w pojazdy i sprzęt były adekwatne do zadań realizowanych przez OSP oraz spełniały standardy określone przez Komendanta Głównego PSP w analizie potencjału ratowniczego. Pojazdy i sprzęt podlegający przeglądom okresowym posiadały aktualne badania techniczne dopuszczające je do użytkowania. Samochody posiadały oznakowanie operacyjne, ważną polisę OC, a zalecany limit wieku ich eksploatacji nie został przekroczony.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły nieudokumentowania uzgodnienia z Komendantem Powiatowym Państwowej Straży Pożarnej w Żywcu postanowień statutu jednostki w zakresie spraw dotyczących ochrony przeciwpożarowej oraz mniejszej niż określono to w porozumieniu liczbie kierowców-konserwatorów sprzętu oraz strażaków przeszkolonych w zakresie zabezpieczenia lądowania śmigłowców Lotniczego Pogotowia Ratunkowego (LPR). Nieprawidłowości te, z uwagi na ich charakter, nie miały istotnego wpływu na kontrolowaną działalność.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Regulacje prawne i organizacja funkcjonowania OSP

Opis stanu
faktycznego

OSP w Zwardoniu jest stowarzyszeniem zarejestrowanym w rejestrze stowarzyszeń w Krajowym Rejestrze Sądowym⁸, którego zadaniem jest wykonywanie czynności wynikających z ustawy o ochronie przeciwpożarowej. OSP w Zwardoniu jest członkiem Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej.

(akta kontroli str. 31-45)

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: ksrg.

⁵ Dz. U. z 2020 r., poz. 961, ze zm. Dalej: „ustawa o ochronie przeciwpożarowej”.

⁶ Zatwierdzonej przez Komendanta Głównego PSP w listopadzie 2019 r., dalej: *analiza potencjału ratowniczego*.

⁷ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Pod nr KRS: 0000236972.

1.1. OSP w Zwardoniu została włączona do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego⁹ decyzją Komendanta Głównego PSP NR XII/181 KSRG na okres od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 31 grudnia 2024 r., wydaną na podstawie obecnie obowiązującego „Porozumienia w sprawie włączenia jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Zwardoniu, gmina Rajcza, powiat żywiecki, województwo śląskie, do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego”¹⁰ z dnia 13 września 2019 r. Porozumienie to spełniało wymagania przepisów rozporządzenia w sprawie włączenia jednostki do ksrgr. W porozumieniu tym określono m.in.: siły i środki do działania w ramach ksrgr; zadania ratownicze, minimalną liczbę ratowników, tj. 12; obowiązujące jednostkę szkolenia funkcyjnych strażaków¹¹; utrzymanie stanu gotowości operacyjnej poprzez utrzymanie sprawności technicznej pojazdów pożarniczych i ich wyposażenia, utrzymanie sprawności technicznej sprzętu uzupełniającego. Ponadto, zgodnie z porozumieniem w ramach utrzymania gotowości bojowej: OSP podlegała inspekcjom gotowości operacyjnej (prowadzonym przez przedstawicieli Komendy Powiatowej PSP¹²), była zobowiązana informować KP PSP o każdorazowym wycofaniu sprzętu z podziału bojowego (w tym o: przyczynie wycofania, przypuszczalnym czasie wycofania oraz ponownym wprowadzeniu go do podziału); natychmiast zgłaszać do Stanowiska Kierowania Komendanta Powiatowego PSP w Żywcu¹³ każdy wyjazd samochodu ratowniczo-gaśniczego z siedziby jednostki, uczestniczyć w organizowanych przez Państwową Straż Pożarną ćwiczeniach doskonalących i zgrywających oraz utrzymywać skuteczną całodobową łączność telefoniczną i alarmową. W porozumieniu wskazano, że jednostka będzie alarmowana poprzez SKKP PSP w Żywcu. Ww. porozumienie zostało zawarte na czas określony, a jego postanowienia mają obowiązywać od dnia 13 września 2019 r. do 31 grudnia 2024 r.

(akta kontroli str. 17-22)

Wcześniej obowiązywało „Porozumienie w sprawie włączenia jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Zwardoniu, gmina Rajcza, powiat żywiecki, województwo śląskie, do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego”¹⁴ z dnia 10 kwietnia 2014 r., które również spełniało wymagania przepisów rozporządzenia w sprawie włączenia jednostki do ksrgr. Na podstawie tego porozumienia OSP zostało włączone do ksrgr Decyzją Komendanta Głównego PSP NR XII/147 KSRG z dniem 9 maja 2014 r. do dnia 31 grudnia 2019 r.

(akta kontroli str. 11-16)

1.2. Zgodnie z § 2 ust 1 pkt 1 i pkt 2 rozporządzenia w sprawie włączenia jednostek do ksrgr jednostka posiadała: jeden średni samochód GBA 2,5/8 Star 244 wraz z wyposażeniem, skuteczny system łączności powiadamiania i alarmowania, urządzenia łączności w sieci radiowej systemu na potrzeby działań ratowniczych oraz pozostawała w gotowości do podejmowania działań ratowniczych.

⁹ Dalej: „ksrg”.

¹⁰ Dalej: „porozumienie” lub „Obowiązujące porozumienie”.

¹¹ Tj.: Naczelników – 2 strażaków, dowódców – 2 strażaków, kierowników konserwatorów sprzętu – 3 strażaków, z zakresu ratownictwa technicznego – 4 strażaków, z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy – 4 strażaków, z zakresu wydawania poleceń lub sygnałów uczestnikom ruchu lub innym uczestnikom znajdującym się na drodze – 4 strażaków, z zakresu zabezpieczenia lądowania LPR – 4 strażaków. Ponadto w porozumieniu wskazano, aby dążyć do tego, aby 50% funkcyjnych strażaków mieszkało i pracowało na terenie gminy Rajcza.

¹² Dalej: „KP PSP”.

¹³ Dalej: „SKKP PSP w Żywcu”.

¹⁴ Dalej: „porozumienie z 2014 r.”.

Stan faktyczny pod względem kadrowym i wyposażenia był zgodny z zadeklarowanym w obowiązującym porozumieniu, za wyjątkiem zapewnienia minimalnego poziomu wyszkolenia w zakresie:

a) zadeklarowanych w § 3 obowiązującego porozumienia 3 strażaków kierowców-konserwatorów sprzętu, a w OSP przeszkolonych było 2 strażaków,

b) zabezpieczenia lądowania śmigłowców Lotniczego Pogotowia Ratunkowego¹⁵ w liczbie 4 strażaków określonych w § 3 ww. porozumieniu, a OSP nie ma przeszkolonych żadnych ratowników w tym zakresie,

(co opisano w sekcji stwierdzone nieprawidłowości).

(akta kontroli str. 171-173)

1.3. Prezes Zarządu OSP w Zwardoniu wyjaśnił, że jednostka nie podejmowała współpracy z innymi podmiotami i organami, jak i nie realizowała działań ratowniczych związanych z pandemią koronawirusa COVID-19. Ponadto w wyjaśnieniach tych poinformował, że jednostka nie została wskazana przez KP PSP w Żywcu do udziału w działaniach udzielania pomocy osobom starszym, które nie wychodzą z miejsca z powodu COVID-19, jak i objętych kwarantanną. W wyjaśnieniach Prezes Zarządu OSP w Zwardoniu podał również, że jednostka zastosowała się do zaleceń Komendanta Powiatowego PSP w Żywcu z dnia 13 marca 2020 r. oraz wdrożyła wytyczne Komendanta Głównego PSP, dotyczące jednostek włączonych do ksrg, jak i przekazała druhom materiały edukacyjne, dotyczące zagrożenia COVID-19. Również zapoznano strażaków z procedurą GIS MSWIA, dotyczącą postępowania z osobami podejrzanymi o COVID-19 lub z potwierdzonym jej rozpoznaniem, a w celu zabezpieczenia strażaków podjęto takie działania jak: zapoznanie druhów z wytycznymi, wyposażenie ich w środki ochrony osobistej (maseczki, rękawiczki, płyn do dezynfekcji).

(akta kontroli str. 31-32, 37-39, 131-133)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W OSP w Zwardoniu nie było strażaków przeszkolonych w zakresie zabezpieczenia lądowania śmigłowców LPR, co było niezgodne z postanowieniami obowiązującego porozumienia, jak i standardami określonymi przez KG PSP¹⁶.

(akta kontroli str. 17-22)

W sprawie szkolenia w zakresie lądowania śmigłowców LPR, Prezes OSP w Zwardoniu wyjaśnił, że od momentu włączenia OSP w Zwardoniu do ksrg, szkolenie takie odbyło się 9 maja 2014 r., a ratownicy nie wzięli udziału w tym szkoleniu ponieważ nie zdołali uzyskać w swoich zakładach pracy urlopów, a KP PSP w Żywcu posiada pełną wiedzę na temat wyszkolenia członków OSP w Zwardoniu, dlatego też nie składano wniosków w tej sprawie.

(akta kontroli str. 124-126)

Natomiast Komendant Powiatowy PSP w Żywcu w tej sprawie wyjaśnił, że KP PSP w Żywcu przeprowadziła szkolenie w zakresie zabezpieczenia lądowania śmigłowców LPR, tj. w 2012 r. i 2018 r., a OSP w Zwardoniu była poinformowana

¹⁵ Dalej: „LPR”.

¹⁶ W analizie potencjału ratowniczego, str. 81. W poprzednim porozumieniu nie zawarto wymogu przeszkolenia strażaków w zakresie współpracy z LPR.

o tym szkoleniu i uzyskano informację zwrotną o braku możliwości wzięcia udziału przez strażaków OSP w Zwardoniu.

(akta kontroli str. 146-149)

2. Według stanu na dzień 30 czerwca 2020 r., liczba strażaków przeszkolonych do pełnienia funkcji kierowców-konserwatorów sprzętu (dwie osoby) była niższa niż określona w § 3 obowiązującego porozumienia (trzech strażaków).

(akta kontroli str. 17-20, 47, 171-173)

W dniu 29 maja 2019 r. Komenda Powiatowa PSP w Żywcu przeprowadziła inspekcję gotowości operacyjnej OSP w Zwardoniu¹⁷, która wykazała trzech ratowników przeszkolonych w zakresie kierowców-konserwatorów sprzętu. Natomiast wg stanu na dzień 30 czerwca 2020 r. OSP w Zwardoniu wykazała przeszkolonych dwóch ratowników – kierowców-konserwatorów.

(akta kontroli str.17-22, 24-30, 154-157)

W kwestii niewystarczającej liczby ratowników przeszkolonych w zakresie kierowca-konserwator, jako przyczynę Naczelnik OSP w Zwardoniu wskazał na małą liczbę ratowników oraz problem z wygospodarowaniem wolnego czasu. W wyjaśnieniach tych podał również, że w miarę możliwości OSP w Zwardoniu będzie się starała uzupełnić przeszkolenie. Ponadto wyjaśnił, że ujęty w wykazie ratownik - kierowca – konserwator, aktualnie nie jest członkiem OSP w Zwardoniu z uwagi na zmianę miejsca zamieszkania.

(akta kontroli str. 160-162, 195-196)

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia pozytywnie jednostkę w badanym obszarze. Stwierdzone nieprawidłowości nie miały istotnego wpływu na poziom gotowości operacyjnej jednostki. Formułując ocenę, NIK wzięła pod uwagę fakt, iż w okresie objętym kontrolą szkolenia w zakresie zabezpieczenia lądowania śmigłowców LPR oraz kierowcy-konserwatora sprzętu ratowniczego nie były dostępne oraz pozytywny wynik inspekcji gotowości operacyjnej przeprowadzonej przez Komendę Powiatową PSP w Żywcu.

OBSZAR

2. Wyposażenie jednostki OSP oraz wyposażenie i wyszkolenie ratowników

Opis stanu faktycznego

2.1. Statut OSP nie był uzgodniony z Komendantem Powiatowym PSP w zakresie działań ratowniczych (co opisano w sekcji stwierdzone nieprawidłowości).

(akta kontroli str. 31-32, 37-39, 150-151)

Według stanu na dzień 30 czerwca 2020 r., łączna liczba członków OSP w Zwardoniu wynosiła 39¹⁸, w tym liczba członków biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych wynosiła 12.

(akta kontroli str. 31-39)

Włączenie jednostki do ksrp zostało opisane w pkt. 1.1. niniejszego wystąpienia.

W wyjaśnieniach Prezes Zarządu OSP w Zwardoniu podał, że zawarte w okresie objętym kontrolą dwa porozumienia tj. z dnia 10 kwietnia 2014 r., jak i z dnia 13 września 2019 r. nie były aktualizowane.

(akta kontroli str. 31-39)

¹⁷ W wyniku inspekcji OSP w Zwardoniu otrzymało 95 punktów (na 100 możliwych) i ocenę „bardzo dobry”.

¹⁸ Z czego: 33 to członkowie zwyczajni, 4 członkowie wspierający, 2 – członkowie honorowi.

W zawartych porozumieniach zadeklarowano realizację działań przez jednostkę na poziomie podstawowym.

(akta kontroli str. 11-22)

2.2. OSP w Zwardoniu nie została włączona do wojewódzkiego odvodu operacyjnego.

(akta kontroli str.31-39)

2.3. W wyniku oględzin przeprowadzonych w OSP w Zwardoniu w dniach 22-23 lipca 2020 r. ustalono, że remiza OSP w Zwardoniu była wyposażona w dwa stanowiska garażowe, ogrzewanie (w tym również stanowisk garażowych), sprawny system selektywnego alarmowania. Garaże były utrzymane w należyтым stanie technicznym. Ponadto remiza posiadała wyremontowane pomieszczenia, tj.: biuro Zarządu OSP, zaplecze socjalne dla 12 ratowników (w skład którego wchodziły: sala szkoleniowa z kąciakiem ćwiczeniowym, pomieszczenie socjalne – kuchnia, pomieszczenia sanitarne – trzy toalety). Wszystkie pomieszczenia były czyste i zadbane.

(akta kontroli str. 50-98)

2.4. W toku oględzin ustalono, że OSP w Zwardoniu dysponowało samochodem GBA 2,5/8 Star 244 wraz z wyposażeniem (o oznakowaniu operacyjnym 707 [S] 79; samochodem SLRT Ford wraz z wyposażeniem (o oznakowaniu operacyjnym 707 [S] 80); quadem ratowniczym TGB (o oznakowaniu specjalnym 707 [S] 78) z przyczepą lekką, wszystkie trzy ww. pojazdy miały ważne badanie techniczne oraz ubezpieczenie w zakresie OC i PWD¹⁹. W skład wyposażenia jednostki m.in. wchodziły: radiotelefony nasobne 5 szt., drabina pożarnicza z elementami podporowymi ZS 2100 (GBA), pompa do wody zanieczyszczonej o wydajności min. 1000 l/min (GBA), defibrylator AED (SLRT), dwa agregaty prądotwórcze²⁰ (GBA i SLRT) oraz dwa maszty oświetleniowe podpinane do agregatów, piła do cięcia stali i betonu (SLRT), zestaw przenośny ratownictwa medycznego PSP – R1, 4 komplety aparatów oddechowych (GBA), jeden przenośny zestaw hydraulicznych narzędzi ratowniczych. Wyposażenie OSP w środki ochrony indywidualnej obejmowało: ubranie specjalne 19 szt.; obuwie strażackie 18 par; rękawice specjalne 25 par; hełm 18 szt.; pas strażacki 12 szt.; zatrzaśnik 12 szt.; toporek 12 szt.; kominiarki 12 szt. Wyposażenie jednostki w sprzęt, urządzenia pożarnicze i sprzęt łączności było zgodne z standardami wyznaczonymi przez Komendanta Głównego PSP oraz przewidzianymi w obowiązującym porozumieniu o włączenie do ksrq.

(akta kontroli str. 48-98, 136, 152)

Na podstawie przedłożonej dokumentacji ustalono, że aparaty oddechowe (4 komplety) posiadały ważne badania i były sprawne technicznie, średni zestaw ratownictwa technicznego, tj. hydrauliczne narzędzia ratownicze (w tym nożyco-rozpieracz i agregat hydrauliczny) posiadały ważne przeglądy, butla tlenowa w zestawie ratownictwa medycznego PSP R-1 posiadała aktualny przegląd oraz była napełniona tlenem.

(akta kontroli str. 50 -121)

¹⁹ Pomoc w drodze.

²⁰ Star 244 – agregat 3,5 kVA, Ford – agregat 2,2 kVA.

Czterech kierowców OSP w Zwardoniu posiadało ważne: prawa jazdy oraz zezwolenia na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym, z czego dwóch ratowników miało uprawnienia w zakresie kierowców konserwatorów sprzętu ratowniczego OSP.

(akta kontroli str. 136)

2.5. Według stanu na dzień 30 czerwca 2020 r., liczba strażaków ochotników OSP biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczo-gaśniczych wynosiła 12 i była zgodna z § 3 obowiązującego porozumienia o włączenie do ksrg, a ich wiek był zgodny z art. 19 ust. 1b ustawy o ochronie przeciwpożarowej. Zadeklarowani strażacy posiadali: ważne badania lekarskie oraz ubezpieczenie. Przeszkolenie ww. 12 ratowników było zgodne ze standardami wyszkolenia KG PSP²¹, za wyjątkiem przeszkolenia czterech strażaków w zakresie zabezpieczenia lądowania śmigłowców LPR oraz jednego w zakresie kierowca-konserwator sprzętu, co opisano szczegółowo w pkt. 1.2. niniejszego wystąpienia.

(akta kontroli str. 47, 129, 130, 136)

Na podstawie losowo wybranej dokumentacji dziesięciu akcji ratowniczych²² przeprowadzonych przez jednostkę OSP w Zwardoniu w okresie objętym kontrolą, ustalono, że uczestniczący w działaniach ratowniczo-gaśniczych strażacy spełniali określone przepisami kryteria, tj. byli w określonym wieku i posiadali odpowiednie do badanych akcji wyszkolenie²³, ważne badanie lekarskie oraz ubezpieczenie.

(akta kontroli str. 23, 134-135, 153)

2.6. OSP w Zwardoniu w zakresie doskonalenia umiejętności nie prowadziła dokumentacji, jak i ewidencji, odnotowano jedynie fakt udziału w zawodach strażackich, które odbyły się 21 września 2019 r. w Rajczy²⁴.

(akta kontroli str. 163-170)

W wyjaśnieniach Naczelnik OSP w Zwardoniu podał, że od stycznia 2019 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych:

- OSP nie organizowała zajęć teoretycznych bhp, jak i zajęć poligonowych;
- wszyscy druhowie OSP mieli dostęp do stron internetowych i mogli korzystać z materiałów doszkalających zamieszczonych np. przez PSP;
- kilka razy w roku druhowie spotykali się i ćwiczyli różne warianty bojowe;
- wszystkie jednostki OSP Gminy Rajcza biorą udział w ćwiczeniach gminnych na obiektach wspólnie z KP PSP oraz innymi jednostkami OSP – w tunelu drogowym „Emilia” w Lalikach;
- wszyscy druhowie znają obiekty szczególnie zagrożone na terenie naszej miejscowości;
- wszyscy druhowie znają topografię terenu naszej miejscowości oraz gminy;

²¹ 12 strażaków posiadało przeszkolenie w zakresie podstawowym, dwóch – w zakresie kierowcy-konserwatora sprzętu, sześciu – ratownictwa technicznego sześciu strażaków; pięciu - kwalifikowalnej pierwszej pomocy strażaków; – sześciu – dowódcy i jeden – naczelnika.

²² Badane zdarzenia: I. samochód GBA: 1) 6 sierpnia 2020 r. - pożar budynku; 2) 17 maja 2020 r. – pożar lasu; 3) 18 marzec 2020 r. – pożar traw; 4) 24 luty 2020 r. – zerwanie poszycia dachowego; 5) 11 grudnia 2019 r. – pożar budynku; II. samochód SLRT: 6) 10 sierpnia 2020 r. - pożar tira; 7) 7 sierpnia 2020 r. – poszukiwania; 8) 17 lipiec 2020 r. – neutralizacja płynów ropopochodnych; 9) 16 kwietnia 2020 r. –pożar lasu; 10) 20 grudnia 2019 r. – usuwanie drzewa.

²³ Szkoleniem bhp byli objęci ratownicy w ramach szkoleń specjalistycznych.

²⁴ w dwóch książkach działań ratowniczo-gaśniczych OSP w Zwardoniu odrębnie dla każdego samochodu, tj. GBA i SLRT.

- w remizie jest kącik z siłownią gdzie druhowie w wolnych chwilach przychodzą poćwiczyć, ponadto czasami druhowie spotykają się, aby pograć w siatkówkę.

(akta kontroli str. 163-165)

2.7. W okresie objętym kontrolą obowiązywały dwa porozumienia o włączenie do ksrg, zgodnie z którymi OSP w Zwardoniu zobowiązała się do utrzymania całodobowej łączności telefonicznej i alarmowej.

(akta kontroli str. 11-22)

Prezes Zarządu OSP w Zwardoniu w wyjaśnieniach podał m.in., że jednostka od stycznia 2019 r. do dnia rozpoczęcia czynności kontrolnych posiadała pełną gotowość operacyjną, a informacje dotyczące aktualnej gotowości operacyjnej przekazywane były do KP PSP w Żywcu drogą radiową oraz telefoniczną. W ww. okresie jednostka informowała Komendę Powiatową PSP w Żywcu o obniżonej gotowości operacyjnej OSP, spowodowanej wyjazdami gospodarczymi, przeglądami technicznymi pojazdów oraz zabezpieczeniem imprez masowych, trwającymi średnio 3 godziny. Obniżenie wynikało z wyłączenia jednego z trzech pojazdów. Podał również, że w okresie objętym kontrolą, jednostka pomimo dyspozycji w trzech przypadkach nie wyjechała do działań ratowniczo-gaśniczych z powodu: awarii samochodu (tj. 14 stycznia 2019 r.) oraz braku kierowcy (w dniach: 13 lutego i 22 października 2019 r.).

(akta kontroli str. 31-32, 37-39, 24-128)

W okresie od dnia 1 stycznia 2019 r. – 31 grudnia 2019 r. liczba dyspozycji wynosiła 36, zaś suma wyjazdów 33, natomiast w I połowie 2020 r. liczba dyspozycji wynosiła 16 i była zgodna z sumą wyjazdów.

(akta kontroli str. 124-128)

W okresie objętym kontrolą, KP PSP w Żywcu przeprowadziła jedną inspekcję gotowości operacyjnej jednostki OSP w Zwardoniu (w dniu 29 maja 2019 r.). W wyniku inspekcji ustaliła, że liczba członków mogących brać udział w działaniach ratowniczych i mających szkolenie podstawowe wynosiła 11 druhow/strażaków. Ponadto w protokole ww. inspekcji odnotowano „bez uwag” w zakresach: I. Alarmowanie OSP; III. Gotowość do natychmiastowego użycia pojazdów, sprzętu ratowniczego, sprzętu łączności (nie stwierdzono uchybień w zakresie m.in. dopuszczenia UDT, atestów, badań technicznych w dowodach rejestracyjnych, niewłaściwej konserwacji i obsługi technicznej, niesprawności sprzętu łączności lub braku wymaganej obsady kanałowej); IV. Dokumentacji; V. Wiedzy teoretycznej druhow OSP; VI. Ćwiczeń. Ogólna ocena inspekcji w skali (od 1-6) – 5, tj. bardzo dobra.

(akta kontroli str. 24-30)

2.8. Zgodnie z § 33 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 września 2014 r. w sprawie zakresu, szczegółowych warunków i trybu włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego²⁵ OSP w Zwardoniu prowadziła odpowiednią dokumentację tj. m.in. Książki działań ratowniczo-gaśniczych odrębnie dla każdego pojazdu (GBA 2,5/8 Star 244, SLRT Ford, oraz Quada); dokumentację potwierdzającą wyszkolenie; dane radiowe; instrukcję przyjęcia śmigłowca.

(akta kontroli str. 137-145)

2.9. Prezes OSP w Zwardoniu jako trudności i ograniczenia związane z realizowaną przez OSP społeczną działalnością w zakresie ochrony przeciwpożarowej wskazał na trudności w realizowaniu szkoleń, (w tym w wyszkoleniu kierowców),

²⁵ Dz.U. z 2014 r. poz. 1317.

niedofinansowanie i zapotrzebowanie na sprzęt. Natomiast Naczelnik OSP w Zwardoniu w wyjaśnieniach w sprawie trudności związanych z szkoleniem na ratowników OSP podał, że szkolenia organizowane są w dni robocze w godzinach popołudniowych, a służba ratowników OSP jest społeczna i pracują oni zawodowo, mając wiele obowiązków i mało wolnego czasu, a kurs dla kandydatów na strażaków jest długi, ponieważ trwa około miesiąca, a wcześniej był on podzielony na etapy.

(akta kontroli str. 31- 32, 37-39, 160-162)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. Statut OSP w Zwardoniu nie został uzgodniony w zakresie spraw dotyczących ochrony przeciwpożarowej z KP PSP w Żywcu, co było niezgodne z art. 19 ust. 3 ustawy o ochronie przeciwpożarowej, który stanowi, że wszelkie sprawy dotyczące ochrony przeciwpożarowej, określone w statucie ochotniczej straży pożarnej i ich związku, wymagają uzgodnienia z komendantem powiatowym (miejskim) Państwowej Straży Pożarnej właściwym ze względu na teren działania.

(akta kontroli str. 150-151)

W tej sprawie Naczelnik OSP wyjaśnił, że Statut OSP w Zwardoniu z dnia 17 października 2004 roku nie był uzgadniany z Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Żywcu z uwagi na niedopatrzenie przepisu, który o tym stanowi, tj. art. 19 ust. 3 ustawy o ochronie przeciwpożarowej. Dodatkowo podał, że podczas ubiegania się o rejestrację stowarzyszenia OSP w Zwardoniu w KRS organ rejestrowy, tj. Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej w postępowaniu nie wskazał na brak uzgodnień z Państwową Strażą Pożarną w Żywcu i zaakceptował przedłożony przez ówczesny zarząd OSP w Zwardoniu statut.

(akta kontroli str. 150-151, 193-194)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie. Stwierdzona nieprawidłowość nie miała, zdaniem NIK, istotnego wpływu na kontrolowaną działalność.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski pokontrolne

1. **Podjąć działania w celu zapewnienia zgodnej z określoną w obowiązującym porozumieniu liczby kierowców-konserwatorów sprzętu oraz strażaków przeszkolonych w zakresie zabezpieczenia lądowania śmigłowców LPR.**
2. **Uzgodnić z Komendantem Powiatowym PSP w Żywcu Statut OSP w Zwardoniu w zakresie spraw dotyczących ochrony przeciwpożarowej.**

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 29 września 2020 r.

Kontroler
Magdalena Śleziak
Inspektor kp.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

.....